

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XI. Si ignorantia juris natruæ hic & nunc vincibilis sit per gratiæ
lumen (licèt aliter non possit) iflud vero gratiæ lumen alicui desit in
pœnam præcedentis peccati ipsius, censenda non est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

35 Et confirmatur: quia si ignorantia invincibilis non excusaret, homo aliquando ex necessitate involuntaria peccaret, v. g. perplexus, qui per errorem invincibilem existimaret sibi mentendum pro salvanda vita patris sui, necessariò peccaret, quidquid demùm faceret. Peccaret proinde sine libertate & potentia cavendi peccatum. Quod sine errore dici non potest.

CAPUT XI.

Si ignorantia juris natura hic & nunc vincibilis sit per gratia lumen (licet aliter non possit) istud verò gratia lumen alicui desit in penam precedentis peccati ipsius, censenda non est invincibilis, sed vincibilis, ideoque non excusat in totum à peccato.

36 Quia peccatum tunc voluntarium ac liberum est in causa, ob quam subtractum ipsi fuit gratia lumen. Peccator proinde conqueri non potest se ignoranter peccasse, sive fecisse id cuius malitiam cognoscere non potuit. Reverà enim cognoscere eam potuit per gratia lumen, quod cum ipsi subtractum non fuerit, nisi culpa ipsius, ignorantia ipsius non est antecedens & involuntaria, sed consequens ac voluntaria. Quae non excusat in totum à peccato, sed solum à tanto. Eò quòd ignorantia vincibilis, si non sit affectata, uti diminuit voluntarium, ita & peccatum, uti docet S. Augustinus l. 4. de Bapt. c. 5. Hoc verissimum est, longè gravius esse peccatum ejus qui sciens, quam ejus qui nesciens peccaverit. Quod & Veritas docet Luc. 12. Servus... qui non cognoverit voluntatem Domini, & fecit digna plagis, vapulabit paucis.

CAPUT XII.

Ignorantia juris naturae Molinistè invincibilis, cum verè sit vincibilis, non excusat in totum à peccato.

37 Probatur, quia eam ignorantiam invincibilem Molinistæ in Scholis suis vocant, quam ceteri vincibilem censent, esseque reverà vincibilem (à peccato proinde in totum non excusantem) ex dicendis apparebit. Isto proinde termino, *invincibilis*, Molinistæ abutuntur. Et abusus iste causa est variarum laxitatum, non sine periculo ingentis animarum stragis, nec sine præjudicio veritatis. Quid est enim ignorantia invincibilis apud Molinistas? Carentia (inquiunt) omnis notitiae actualis, etiam à principio voluntaria, peccatoque inducta, imò etiamsi probabilior habeatur notitia legis prohibentis, dummodò non desit probabilitas, etiam minor in contrarium. Audiantur ipsi. *Ignorantia invincibilis* (ait Prestonus Anglo-Leodiensis Jesuita in Thesi anni 1680. conclus. 17.) *qua sit carentia omnis notitiae, tam juris naturalis, quam positivi, ex-*

cusat à peccato. Quia, ut ait in Thesi anni 1682. conclus. 26. *peccatur non voluntate facti (licet intrinsecè mali, ut est v. g. fornicatio) sed voluntate peccati: nam aliquis nesciens v. g. fornicationem esse peccatum, non voluntariè facit peccatum. Quale tantùm est... quod est contra conscientiam, ut scilicet credamus esse malum.* Qui ergo credit non esse malum quod agit, v. g. non esse malam fornicationem, pollutionem, &c. voluntariè non facit peccatum, tamen si voluntariè faciat fornicationem, pollutionem, &c. Nec dubium, quin Prestonus loquatur de carentia notitiae actualis, dum requirit, ut credamus esse malum quod agimus.

Et reverà eam requirunt omnes penè Societatis Scriptores, aientes, quòd ad peccandum formaliter necessaria est actualis reflexio, seu advertentia & cogitatio, vel saltem actuale dubium, vel scrupulus, de malitia actionis. Ita Valquez l. 2. disp. 123. c. 2. Suarez, Lessius, Sanchez, Salas, Granadus, Filiutius, Tannerus, Amicus, Castro-Palao, de Lugo, Arriaga, Oviedo, Baunius, Hurtadus, Comptonus, Terillus, &c.

Quidam (ait Sanchez l. 1. in Decal. c. 16.) *39* sentium sufficere advertentiam virtuales, seu interpretativam, ut ignorantia, & inadvertentia, seu oblivio censetur vincibilis, non apposità diligentia ad eam vincendam, nec excuset à præcepti transgressione. Appellam autem considerationem virtuales, quorè, etsi ratio actus non consideravit malitiam objecti, potuit tamen morali potentia, & debuit malitiam objecti considerare. At probabilis existimo, ad ignorantiam, inadvertentiam, seu oblivionem, sive juris, sive facti, censenda invincibilia, sufficere ut nulla notitia, nec specialis, nec confusa, nec aliqua dubitandi ratio in universum, aut particulariter occurrat.

Quare nullum peccatum mortale in voluntate *40* vis consensu censeo, nisi cogitatio aliqua præcesserit, & consideratio expressa (quam actualem vocant) malitia moralis, vel periculi, vel saltem expressa aliqua dubitatio, vel scrupulus. Itaque ut quis peccet mortaliter, debet considerare, vel opus illud esse malum, vel ibi esse malitia periculum, vel dubium, vel scrupulum saltem aliquem habere. Quòd si nihil horum præcesserit, ignorantia, inadvertentia, seu oblivio censetur omnino naturalia & invincibilia. Et sic juxta hanc sententiam non satis est cognitio illa virtualis, seu interpretativa. Hactenus Sanchez, referens Suarez & Valquez. Quibus succinunt Layman l. 1. tr. 2. c. 4. n. 6. Filiutius tr. 21. c. 2. n. 371. & 376. Martinon tr. 2. disp. 21. sect. 2. n. 14. Escobar in princip. Th. Mor. exam. 2. De Rhodes disp. 2. de peccat. q. 1. sect. 1. §. 2.

Ignorantia itaque censetur invincibilis, at- 41 que ita excusans à peccato ex ea commissio, quando ignoranti nulla subit actualis advertentia vel consideratio ejus auferenda. Valquez loco citato. Idque etiamsi initio causam culpabilem igno-